

Analiza proračuna Općine Petrijevci u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Ivančić, Andrea

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:646607>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-17**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski studij (*Financijski menadžment*)

Andrea Ivančić

**ANALIZA PRORAČUNA OPĆINE PETRIJEVCI U
RAZDOBLJU OD 2015. DO 2019. GODINE**

Završni rad

Osijek, 2020.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski studij (*Financijski menadžment*)

Andrea Ivančić

**ANALIZA PRORAČUNA OPĆINE PETRIJEVCI U
RAZDOBLJU OD 2015. DO 2019. GODINE**

Završni rad

Kolegij: Lokalne financije

JMBAG: 0010222032

e-mail: andrea.ivancic@efos.hr

Mentor: izv.prof.dr.sc. Domagoj Karačić

Osijek, 2020.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics in Osijek
Undergraduate Study (*Financijal management*)

Andrea Ivančić

**The analysis of the Petrijevci Municipality budget
from 2015 to 2019**

Final paper

Osijek, 2020.

IZJAVA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI,
PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*,
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Andrea Ivančić

JMBAG: 0010222032

OIB: 60978944533

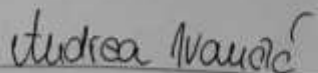
e-mail za kontakt: andrea.ivancic@efos.hr

Naziv studija: Ekonomski fakultet u Osijeku, preddiplomski studij smjer Financijski
menadžment

Naslov rada: Analiza proračuna Općine Petrijevci u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Mentor/mentorica diplomskog rada: izv.prof.dr.sc. Domagoj Karačić

U Osijeku, 08.09.2020. godine

Potpis

Analiza proračuna Općine Petrijevci u razdoblju od 2015. do 2019. godine

SAŽETAK

Tema ovog završnog rada je analiza proračuna Općine Petrijevci u razdoblju od 2015. do 2019. godine. Završni rad obuhvaća teme vezane uz administrativno-teritorijalno ustrojstvo Općine, opće informacije, proračun lokalnih jedinica vlasti općenito, detaljnu analizu proračuna općine Petrijevci u navedenom razdoblju te povezanost Općine Petrijevci i Lokalne akcijske grupe (LAG) „Karašica“. Prvi dio rada se sastoji od općih informacija i predstavlja teorijski podlogu, dok se u drugom dijelu rada analizira proračun za razdoblje od 2015. do 2019. godine. Na posljepku se prikazuje kako i na koji način Općina sudjeluje u Strategiji razvoja 2014.-2020.

Ključne riječi: općina, Petrijevci, proračun, analiza, prihodi, rashodi

The analysis of the Petrijevci Municipality budget from 2015 to 2019

ABSTRACT

The topic of this final paper is the analysis of the budget of the Municipality of Petrijevci in the period from 2015 to 2019. The final paper included topics related to the administrative-territorial organization of the Municipality, general information, the budget of local governments in general, a detailed analysis of the budget of Petrijevci in the period and the relationship between Petrijevci and Local Action Group (LAG) "Karasica". The first part of the paper consists of general information and presents a theoretical basis, while the second part of the paper analyzes the budget for the period from 2015 to 2019. Finally, it shows how and in what way the Municipality participates in the Development Strategy 2014-2020.

Keywords: municipality, Petrijevci, budget, analysis, revenue, expenses

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. Administrativno-teritorijalno ustrojstvo Općine Petrijevci	2
2.1. Povijesni pregled	2
2.2. Administrativne i zakonske funkcije te ustrojstvo	4
3. Opće informacije o Općini Petrijevci.....	5
3.1. Veličina područja i broj stanovnika.....	6
3.2. Zaposlenost i nezaposlenost stanovništva	6
3.3. Broj ustanova i komunalnih poduzeća u Općini Petrijevci	7
4. Proračun	7
4.1. Elementi i načela proračuna.....	8
4.2. Proračunski ciklus.....	8
4.3. Proračuni lokalnih jedinica vlasti	9
5. Proračun Općine Petrijevci u razdoblju od 2015. do 2019. godine	10
5.1. Prihodi i primici Općine Petrijevci.....	11
5.2. Rashodi i izdaci Općine Petrijevci.....	14
6. Uloga i značaj Lokalne akcijske grupe „Karašica“ na razvoj Općine Petrijevci.....	17
6.1. Lokalna akcijska grupa „Karašica“	18
6.2. Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014.-2020.	19
6.3. Lokalna razvojna strategija lokalne akcijske grupe Karašica 2014.-2020.	21
6.4. Značaj nacrtu Strategije poljoprivrede 2020.-2030. na razvoj ruralnih područja.....	23
7. Zaključak.....	25
Literatura	26
Popis tablica	28
Popis slika	29
Popis grafikona.....	30

1. Uvod

U Osječko-baranjskoj županiji nalazi se Općina Petrijevci koja leži na dvjema rijekama, Dravi i Karašici. U sklopu Općine Petrijevci nalaze se dva naselja, Petrijevci i Satnica. Općina se nalazi na pola puta između dva veća grada u županiji, odnosno nalazi se između Osijeka i nešto manjeg grada Valpova. Ondje stanuje 2870 stanovnika, a dio stanovnika, točnije njih 200, radi u gospodarskoj zoni koja se nalazi u sklopu Općine, dok ostatak stanovnika gravitira gradu Osijeku te gradu Valpovu. Općina Petrijevci ulaže u mlade, raznim stipendijama i subvencijama za prijevoz, no također ulaže i u one starije životne dobi raznim projektima financiranim iz Europskih fondova, pa tako jedan od značajnijih projekata je „Kultura i umjetnost 54+“. Također, Općina konstantno nastoji tražiti sredstva iz Europskih fondova pa su tako na temelju europskih projekata izgradili sportsku dvoranu, sustav odvodnje (još je u fazi izgradnje), obilaznicu (također u fazi izgradnje) te izgradnja nerazvrstanih cesta (772 mjera). Jedan od značajnijih projekata je i projekt „Zaželi“. Općina trenutno ima u pripremi dva projekta koje planiraju realizirati u skorij budućnosti. U Općini Petrijevci ne primjećuje se veće iseljavanje mladog stanovništva što također daje na značaj kvaliteti života na tom području

U ovom završnom radu analizirat će se ostvareni proračun u razdoblju od 2015. do 2019. godine u Općini Petrijevci. Analizom proračuna uvidjet će se stanje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u navedenim godinama te samim time će se moći uočiti predviđanje proračuna za buduće razdoblje. Rad se sastoji od pet poglavlja koja se međusobno nadovezuju.

U prvom dijelu prikazano je administrativno-teritorijalno ustrojstvo Općine Petrijevci te povijest samog mjesta. Potom, u drugom dijelu slijede opće informacije, kao što su veličina područja, broj stanovnika, podaci o zaposlenosti i sl.

U trećem dijelu pobliže se obrađuje sam pojam proračuna te proračuna lokalnih jedinica vlasti gdje se opisuju tehnike izradbe proračuna i višegodišnji plan proračuna.

U četvrtom i temeljnom dijelu rada, analizira se proračun Općine Petrijevci u razdoblju od 2015. do 2019. godine, gdje se uspoređuju prihodi i primitci te rashodi i izdaci.

U petom dijelu prikazan je odnos Općine Petrijevci i Lokalne akcijske grupe „Karašica“ te je prikazana lokalna strategija razvoja, značajni projekti i natječaji same akcijske grupe. Također, prikazan je i značaj nacrta Strategije poljoprivrede 2020.-2030. na razvoj ruralnih područja u budućnosti. Na posljepku dolazi zaključak gdje se sumira cjelokupni rad.

2. Administrativno-teritorijalno ustrojstvo općine Petrijevci

Ustavom Republike Hrvatske propisano je da je u Republici Hrvatskoj državna vlast ustrojena na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu, a ograničena je Ustavom zajamčenim pravom građanima na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu. Uspostava sadašnjeg sustava lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj započela je 1992. godine postavljanjem temeljnog zakonodavnog okvira te je sustav uspostavljen 1993. godine, stupanjem na snagu zakona kojima se uređuje teritorijalni ustroj, samoupravni djelokrug, izborni sustav, način financiranja lokalne samouprave, a oživotvoren provedbom prvih lokalnih izbora. Jedinice lokalne samouprave su općine i gradovi, a jedinice područne (regionalne) samouprave su županije. U Republici Hrvatskoj ustrojeno je ukupno 555 jedinica lokalne samouprave i to: 428 općina, 127 gradova te, 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županija. (Ministarstvo uprave, 24.08.2020.)

Prema Cifriću (2019: 31): „U Petrijevcima postoje arheološki ostaci koji svjedoče dugoj naseljenosti tog prostora. Neki od njih sežu sve do prapovijesti. Petrijevci su zbog svoje prostorne konfiguracije bili privlačni za naseljavanje od prapovijesnog doba do danas. Smješteni su uz rijeku, na povišenom mjestu, s plodnim oranicama i šumama. Međutim, u povijesti su znali biti izloženi poplavama. Na prostoru sela pronađeni su predmeti iz neolita, bakrenog doba (badenska, kostolačka i vučedolska kultura), brončanog doba i mlađeg željeznog doba.“

2.1. Povijesni pregled

Prema postojećim povijesnim zapisima postojalo je ovo naselje još prije 1333.g. i nekada se zvalo „Karasova“ prema rijeci Karašici. Oko 1333.g. ono se zvalo Oppidum „Petrovac“, dok se u kasnijim spisima, koji potječu iz doba turske vladavine, spominje ime „Petrovo Selo“ ili „Petruczky“ u čijoj je neposrednoj blizini u pravcu zapada ležalo naselje Obreš i poljoprivredno dobro „Merschinzky“, čije se katoličko žiteljstvo, vjerojatno umorno od neprijateljskog proganjanja, preselilo u Petrovo selo i tamo prenijelo većim dijelom svoje drvene kuće. (Čuržik, 1999:15)

Mjesto leži na rijeci Karašici, koja u blizini utječe u rijeku Dravu. Uslijed prostranog područja koje poplavljuje rijeka Drava i Karašica položaj mjesta nije dobar, ali zato područja koja su izložena čestim poplavama pružaju mogućnost intenzivnog uzgoja svinja, koji većini žitelja donose zaradu. (Čuržik, 1999:15)

U sredini naselja uzdiže se crkva koju je 1754.g. dao sagraditi barun Petar Hilleprand von Prandau (...) Crkva je podignuta u spomen svetog Petra, stvoritelja plemenitog srca. Crkva je sagrađena u novijem stilu i ima lijepu, modernim zahtjevima odgovarajuću, unutrašnjost. Do 1781.g. crkvom su upravljali franjevci iz samostana u Valpovu. Te iste godine uslijedilo je imenovanje prvog župnika. Groblje se nalazi nedaleko od crkve. Ima kapelicu, koja je sagrađena na ostacima rimskog zdanja. (Čuržik, 1999:15)

Mjesto Petrijevcu se u ranom srednjem vijeku zvalo Karaševo, a nalazilo se južnije od današnjeg mjesta Petrijevcu. Karaševo je dobilo ime prema rijeci Karašici. Razvoj srednjovjekovnih Petrijevaca pratimo u svezi s razvojem Karaševa, koje je postalo posjed viteškog reda ivanovaca. U sastavu ove gospoštije bili su, osim Petrijevaca, od sadašnjih sela još i Samatovci, Satnica, Novaki, Bizovac, Cret, Ladimirevci. Posjedi vitezova ivanovaca postojali su na našem području sve do katastrofalnog poraza ugarske vojske kralja Ludovika II. Jagelovića na Mohačkom polju 1526. godine protiv Turaka. Za vrijeme turske okupacije koja je na našem području trajala oko 160 godina žitelji Karaševa nisu bili značajnije zlostavljani. Oni su podmirivali svoje obveze prema Turcima pa su ih ovi ostavljali na miru. U povijesti župe i mjesta Petrijevcu («Glasnik» iz 1932. godine br. 2-9) navodi se da se 1339, 1340, 1428. i 1441. spominje mjesto Fenekalva. To je bio posjed koji je ležao na otoku između Drave i Karašice kod Petrijevaca. Ime ovog posjeda sačuvalo se u nadimku ulice Fenek, koja vodi od župne crkve do groblja, u kojoj su se nastanili stanovnici Fenekalve. U opisu Papinog izaslanika Masarechija iz 1623. i 1624. godine ističe se da je Karaševo imalo 8 zaselaka i 1500 stanovnika. Isto tako u izvješću vikara Zagrebačke biskupije Petra Nikolića iz 1660. godine, prije velikog pohoda Turaka na Beč 1683. godine, piše da je u župnoj crkvi Svetoga Nikole bio župnik don Nikola Pizeg Stipanović. U to je vrijeme Osijek bio pod upravom župe u Karaševu. Za velike vojne Turaka na Beč 1683. godine vjeruje se da je Karaševo stradalo. Poslije oslobođenja od Turaka župom upravlja franjevac fra Pero iz Požege koji je u narodu ostao u vrlo lijepoj uspomeni. Njega spominje župnik Domaćinović, prvi svjetovni svećenik, koji je od njega preuzeo župu 1781. godine. Ime Karaševa ne gasi se ni 1700. godine kada je opet naseljeno stanovnicima iz starih Petrijevaca preko Karašice (Siget). Međutim, od 1702.

godine postoji samo naselje Petrijevcu dok je po imenu Karaševo ostao naziv rudine gdje je nekada bilo naselje. Tako je nestalo naselja Karaševo. (Općina Petrijevcu, 24.08.2020.)

U sadašnjem obliku Općina Petrijevcu nastala je krajem pedesetih godina prošlog stoljeća kada se formirala i veća općina Valpovo koja danas predstavlja grad Valpovo.

Što se tiče novije povijesti općina je svestrana i obuhvaća dosta kulturnih, obrazovnih, sportskih, vjerskih i ostalih objekata i subjekata. Od 1884. posjeduju vlastito dobrovoljno vatrogasno društvo, od 1897. kulturno-umjetničko društvo, od 1935. NK Omladinac, od 1976. RK Petrijevcu te od 1995. Općina Petrijevcu posjeduje gospodarsku zonu.

2.2 Administrativne i zakonske funkcije te ustrojstvo

Tijela Općine Petrijevcu su pripadajuće Općinsko vijeće i općinski načelnik.

Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti Općine te obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i ovim Statutom. (Statut Općine Petrijevcu, stavka 1. članka 30.)

Statut, proračun, godišnji izvještaj o izvršenju proračuna, odluka o raspisivanju referendumu i odluka o pristupanju raspravi o predloženoj promjeni Statuta donose se većinom glasova svih članova općinskog vijeća. (Statut Općine Petrijevcu, stavka 2. članka 32.)

Općinski načelnik je nositelj izvršne vlasti u Općini. Mandat općinskog načelnika je četiri godine. Općinski načelnik je odgovoran za ustavnost i zakonitost obavljanja poslova koji su u njegovom djelokrugu i za ustavnost i zakonitost akata Jedininstvenog upravnog odjela Općine. (Statut Općine Petrijevcu, stavka 1. članka 44.)

„Općina ima prihode kojima u okviru svog samoupravnog djelokruga slobodno raspolaže.

Prihodi Općine su:

- općinski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe, u skladu sa zakonom i posebnim odlukama Općinskog vijeća,
- prihodi od imovine i imovinskih prava u vlasništvu Općine,,
- prihod od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u vlasništvu Općine odnosno u kojima Općina ima udjele,
- prihodi od koncesija,

- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje propiše Općina u skladu sa zakonom,
- udio u zajedničkim porezima i dodatni udio u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije prema posebnom zakonu,
- sredstva pomoći i dotacije Republike Hrvatske predviđena u Državnom proračunu i
- drugi prihodi određeni zakonom.“ (Statut Općine Petrijevci, stavka 1. članak 59.)

Sama procjena prihoda i utvrđeni iznos rashoda Općine Petrijevci iskazuje se u proračunu. Svi prihodi moraju biti prikazani prema izvorima iz kojih potječu, te rashodi moraju biti utvrđeni proračunom i uravnoteženi s prihodima Općine.

3. Opće informacije o općini Petrijevci

Općina Petrijevci nalazi se nedaleko od grada Osijeka te obuhvaća dva naselja, Petrijevce i Satnicu. U odnosu na cijelu Osječko-baranjsku županiju teritorij Općine zauzima 1,3 % ukupnog teritorija cijele županije, dok broj stanovnika obuhvaća tek 0,9 % ukupnog stanovništva na području županije. Općina se nalazi i nedaleko od grada Valpova te spada pod istočni dio Valpovštine. Samo naselje Petrijevci spada u najstarija naselja u istočnoj Slavoniji. Uz Petrijevce u Općini se nalazi i jedno manje naselje Satnica. Naselja Petrijevci i Satnica posjeduju crkve, osnovne škole, dobrovoljno vatrogasno društvo, vrtić, razne sportske klubove, gospodarsku zonu itd.

Grafikon 1. Broja stanovnika Općine Petrijevci u odnosu na cijelu Osječko-baranjsku županiju

Izvor: izrada autora prema podacima sa službene stranice Općine, www.petrijevci.hr

(Pristupljeno: 24.08.2020)

3.1. Veličina područja i broj stanovnika

Površina Općine Petrijevci obuhvaća 55,6 km², od toga 28 km² čini površina naselja Petrijevci dok 27,6 km² čini površina naselja Satnica. Prema popisu iz 2011. godine na tom području živi 2870 stanovnika od čega 1426 muške te 1444 ženske osobe. Gustoća naseljenosti tog područja iznosi 55,1 stanovnik na km². Radno sposobnog stanovništva ima u mjeri od 1906 osoba, dok ostatak čine djeca te starije i nemoćne osobe. Prosječna starost u Općini Petrijevci iznosi 42,7 godina.

3.2. Zaposlenost i nezaposlenost stanovništva

Na području Općine Petrijevci vlada pretežita zaposlenost, naime na samom području Općine od ukupno radno sposobnog stanovništva (1906 osoba) tek njih 121 nije u radnom odnosu. Stoga nezaposlenost stanovnika Općine Petrijevci iznosi 6,35 %. Od ukupnog broja radno sposobnih njih 787 ima prihod od stalnog zaposlenja, što uključuje 283 žene, dok 782 osobe primaju mirovinu.

Grafikon 2. Prikaz odnosa zaposlenih i nezaposlenih stanovnika Općine Petrijevci u ukupno radno sposobnom stanovništvu

Izvor: izrada autora prema podacima sa službene stranice Općine, www.petrijevci.hr

(24.04.2020.)

3.3. Broj ustanova i komunalnih poduzeća u općini Petrijevci

Područni dječji vrtić Maslačak Petrijevci u stopostotnom je vlasništvu Općine Petrijevci. Osim toga, Općina je suvlasnik još u tri trgovačka društva. Posjeduje udio vlasništva u iznosi od 21,27% u trgovačkom društvu Dvorac d.o.o. Valpovo. Također, u iznosu od 18,75% ima udio u Hrvatskom radiju Valpovština d.o.o. Valpovo te 50% udjela u Lokalno razvojnoj agenciji Valpovo-Petrijevci d.o.o. za promicanje lokalnog i regionalnog razvoja.

4. Proračun

Proračun predstavlja dokument u kojem se prikazuju prihodi i primici te rashodi i izdaci za jedno proračunsko razdoblje odnosno za jednu proračunsku godinu.

Državni proračun je nakon Ustava najznačajniji dokument kojim se definira i opisuje funkcioniranje jedne države, odnosno možemo reći da je to osnovni instrument financiranja javnih rashoda. U većini se zemalja za državni proračun upotrebljava naziv budžet, a proces njegova donošenja (proračunski proces) pod budnim je okom javnosti. Nažalost, kako je Republika Hrvatska mlada demokracija, svijest javnosti o važnosti samog proračuna, odnosno čitavog proračunskog procesa slabo je razvijena, a prosječni je birač nedovoljno informiran o važnosti ovog dokumenta, koji, kada je jednom izglasan u Saboru, postaje zakon. (Šimurina, Šimović, Mihelja Žaja i Primorac, 2012: 35)

Prema Šimurini, Šimoviću, Mihelja Žaji i Primorcu (2012: 35): „U financijskoj literaturi moguće je naći mnogo različitih definicija proračuna, kao što je to uostalom slučaj s većinom pojmova iz područja financija. To je stoga što se sam proračun može promatrati s brojnih stajališta, poput financijskih, ekonomskih, socijalnih, pravnih te, naravno, političkih.“

4.1. Elementi i načela proračuna

„Bitni elementi proračuna vezani su uz njegove sljedeće karakteristike:

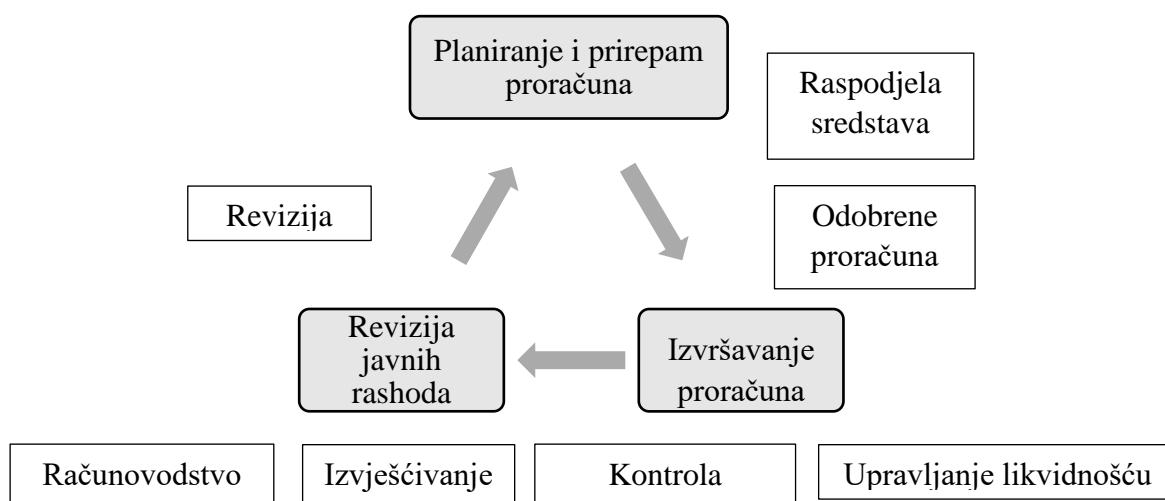
- proračun je sustavni brojčani prikaz prihoda i rashoda;
- vezan je uz buduće razdoblje (donosi se koncem jedne kalendarske godine za drugu) i planskog je karaktera;
- planirani prihodi i rashodi trebaju biti uravnoteženi;
- iz proračuna su vidljive planirane državne aktivnosti, odnosno mjere za njihovo ostvarenje.“ (Šimurina, Šimović, Mihelja Žaja i Primorac, 2012: 36)

Prilikom izrade i donošenja proračuna potrebno se voditi sa sedam temeljnih načela proračuna, a to su načelo transparentnosti, načelo uravnoteženosti, načelo točnosti i jedinstva, načelo periodičnosti, načelo univerzalnosti, načelo dobrog financijskog upravljanja te načelo specijalizacije.

4.2. Proračunski ciklus

Prema Šimurini, Šimoviću, Mihelja Žaji i Primoracu (2012) u suvremenim državama proračunski ciklusi traju oko tri godine. Krajem tekuće kalendarske godine donosi se proračun za iduću godinu u kojoj će se i izvršiti, a tek godinu nakon toga slijedi kontrola proračuna i donošenje završnog računa.

Grafikon 3. Prikaz proračunskog ciklusa

Izvor: izrada autora prema Šimurina, Šimović, Mihelja Žaja, Primorac (2012). *Javne financije u Hrvatskoj*. Zagreb: Ekonomski fakultet u Zagrebu (45.stranica)

4.3. Proračuni lokalnih jedinica vlasti

„Proračun je financijski instrument jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (općina, gradova i županija) kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci za jednu godinu. Sredstva proračuna rabe se za financiranje poslova, funkcija i programa tijela lokalnih jedinica i korisnika proračuna, i to u visini koja je nužna za njihovo obavljanje, te prava primatelja sredstava proračuna.“ (Bajo i Jurlina Alibegović, 2008: 216)

Prema Baji i Jurlini Alibegović (2008: 216): „Osim godišnjeg proračuna, lokalne jedinice dužne su izraditi i projekciju proračuna za tri godine. Proračun donosi predstavničko tijelo lokalne jedinice prije početka godine na koju se odnosi. Proračunski korisnici lokalnih jedinica mogu preuzeti obveze na teret proračuna tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene proračunom.“

Postoje dvije temeljne tehnike izradbe proračuna, proračun po stavkama i proračun po programima.

Prema Baji i Jurlini Alibegović (2008) proračun po stavkama jednostavan je prikaz korištenja proračunskih sredstava tijekom jedne proračunske godine. Naime, takvi proračuni vežu se uz pripremu proračuna na bazi ulaznih elemenata te strogo kontrolom korištenja proračunskih sredstava. Takav proračun pruža pregled stavki rashoda proračunskih korisnika te na temelju tih podataka predstavničko tijelo lokalne jedinice nadzire i upravlja provedbom proračuna. (...) Glavni nedostatak proračuna po stavkama je što ne uzima u obzir ključne ciljeve politike same lokalne jedinice, odnosno ne traga za učinkovitim ulaznim elementima kako bi se pružale što bolje usluge.

„U programima se iskazuju planirani prihodi i primici te rashodi i izdaci koji su razrađeni prema vrstama prihoda i primitaka, prema pojedinim programima proračunskih korisnika te po godinama u kojima će teretiti proračun.“ (Bajo i Jurlina Alibegović, 2008: 229)

Prema Baji i Jurlini Alibegović (2008) izrada proračuna po programima razvrstava se prema programima i prema aktivnostima, potom se određuju ciljevi te učinak prethodno spomenutih programa i aktivnosti. Troškovi prikazani u takvoj izradi proračuna trebaju biti također usporedivi s troškovima prijašnjih godina.

5. Proračun općine Petrijevci u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Procjena godišnjih prihoda te utvrđeni iznos rashoda Općine iskazuju se u proračunu Općine. Svi prihodi proračuna moraju u proračunu biti iskazani prema izvorima iz kojih potječu. Svi rashodi proračuna moraju biti utvrđeni proračunom i uravnoteženi s prihodima. (Statut Općine Petrijevci, članak 60.)

Prema članku 62. statuta Općine Petrijevci za sljedeću proračunsku godinu proračun donosi Općinsko vijeće.

Ako se tijekom proračunske godine smanje prihodi ili povećaju rashodi utvrđeni proračunom, proračun se mora uravnotežiti smanjenjem predviđenih izdataka ili pronalaženjem novih prihoda. Uravnoteženje proračuna provodi se izmjenama i dopunama proračuna po postupku propisanom za donošenje proračuna. (Statut Općine Petrijevci, članak 63.)

Financijsko i materijalno poslovanje Općine Petrijevci nagleda Općinsko vijeće, dok zakonitost korištenja sredstava proračuna Općine nadzire Ministarstvo financija Republike Hrvatske.

Tablica 1. Proračun općine Petrijevci u razdoblju od 2015. do 2019. godine

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
PRIHODI	15.512.064	15.978.722	16.868.096	22.263.686	18.961.476
RASHODI	15.512.064	15.978.772	16.868.096	22.263.686	18.961.476
prihodi-rashodi	0	0	0	0	0

Izvor: izrada autora prema proračunu općine Petrijevci 2015.-2019.

Iz Tablice 1. jasno je vidljivo da tijekom promatranog razdoblja Općina Petrijevci ne ostvaruje niti suficit niti deficit proračuna, odnosno od 2015. do 2019. godine prihodovna i rashodovna strana su jednake.

Prema podacima sa službene stranice Općine Petrijevci (24.08.2020.) proračunom 2019. godine Općina nastoji raditi na daljnjem razvoju kroz značajna poboljšanja kvalitete života mještana kroz uređenje zgrada u vlasništvu Općine, izgradnju i rekonstrukciju nerazvrstanih cesta, izgradnju parkirališta u dvorištu Stare škole i Općine, izgradnju biciklističke staze kako bi se poboljšala povezanost s okolnim mjestima, izgradnju javne rasvjete u naselju Petrijevci, izgradnju novih ulica u Petrijevcima budući da se doseljavaju mlade obitelji, grade kuće i to zahtijeva izgradnju novih ulica, izgradnju Etno kuće i izradu Strateškog plana razvoja turizma općine Petrijevci, potom izgradnju Doma kulture, Energetsku obnovu i rekonstrukciju zgrade NK „Omladinec“ Petrijevci. Nadalje, završetak izgradnje parka s dječjim igralištem i vanjskim fitnessom u Satnici, unapređenje sustava vatrogastva kroz rekonstrukciju zgrade DVD-a Satnica i opremanje vatrogasnog vozila DVD-a Petrijevci, budući da se u Općini iznimno poštuje tradicija postojanja dobrovoljnih vatrogasnih društava te praćenje i sufinanciranje projekata koje provodi Dvorac d.o.o. na području odvodnje i isporuke vodnih usluga.

5.1. Prihodi i primici Općine Petrijevci

„Prihodi Općine su:

- općinski porezi, prirezi, naknade, doprinosi i pristojbe, u skladu sa zakonom i posebnim odlukama Općinskog vijeća,
- prihodi od imovine i imovinskih prava u vlasništvu Općine,
- prihod od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u vlasništvu Općine odnosno u kojima Općina ima udjele,
- prihodi od koncesija,
- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje propiše Općina u skladu sa zakonom,
- udio u zajedničkim porezima i dodatni udio u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije prema posebnom zakonu,
- sredstva pomoći i dotacije Republike Hrvatske predviđene u Državnom proračunu i
- drugi prihodi određeni zakonom.“ (Statut Općine Petrijevci, članak 59.)

Tablica 2. Prihodi i primici Općine Petrijevci u razdoblju od 2015. do 2019. godine

PRIHODI I PRIMICI	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
UKUPNO	15.512.064,00	15.978.722,00	16.868.096,00	22.263.686,00	18.961.476,00
Prihodi od poreza	2.121.679,00	2.457.00,00	3.080.000,00	3.817.000,00	5.180.000,00
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	11.273.000,00	11.507.600,00	11.974.946,00	16.747.036,00	12.100.200,00
Prihodi od imovine	475.385,00	423.122,00	423.150,00	412.650,00	412.150,00
Prihodi od administrativnih pristojbi po posebnim propisima i naknadama	1.272.000,00	1.240.000,00	1.053.000,00	955.000,00	1.090.126,00
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	22.000,00	22.000,00	18.000,00	22.000,00	22.000,00
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	348.000,00	329.000,00	319.000,00	310.000,00	152.000,00
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	-	-	-	-	5.000,00

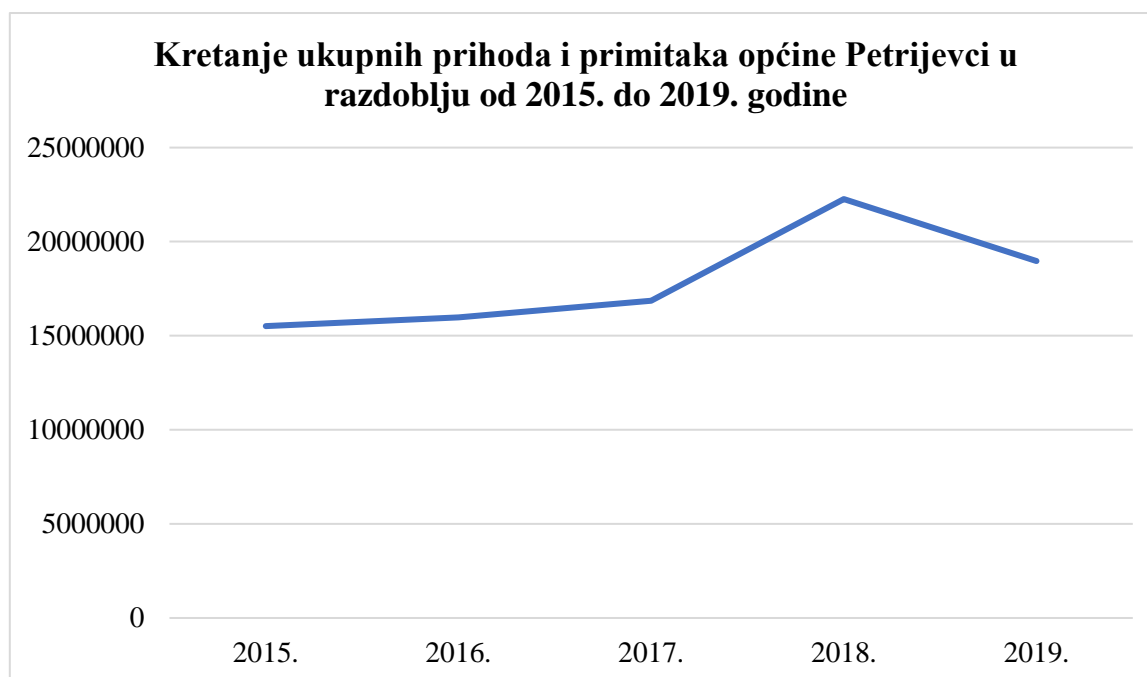
Izvor: izrada autora prema proračunu općine Petrijevci 2015.-2019.

Iz Tablice 2. uočava se lagani porast ukupnih prihoda sve do 2018. godine kada slijedi pad prihoda za 3.302.210,00 kn odnosno za 14,83 %. Taj značajan pad prihoda pripisuje se smanjenju pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna dok su sve ostale stavke prihoda ostale približno iste stavkama prethodnih godina.

Općina Petrijevci najveći dio prihoda ostvaruje od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna, i taj segment prihoda se od 2015. do 2018. godine postepeno povećava, dok se 2019. uočava pad prihoda za 27,75% u odnosu na 2018. godinu.

Prema podacima sa službene stranice Općine Petrijevci (24.08.2020.) u 2015. godini namjenski prihodi Općine bili su komunalni doprinosi, prodaja zemljišta, prodaja stanova i poslovnih prostora, naknada za koncesije te sredstva drugih proračuna. Iz tih namjenskih prihoda financirali su se održavanje komunalne infrastrukture, izgradnja komunalne infrastrukture, izgradnja kapitalnih objekata i održavanje javnih površina. Naime, navedeni namjenski prihodi Općine odnose se također na svih pet analiziranih godina.

Grafikon 4. Ukupni prihodi i primitci u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Izvor: izrada autora prema podacima iz Tablice 2.

Grafikonom 4. prikazuje se jasan rast prihoda i primitaka sve do 2018. godine, kada prihodi u općini Petrijevci padaju u 2019. godini što je već navedeno u prethodnom tekstu.

5.2. Rashodi i izdaci Općine Petrijevci

Nakon analiziranih prihoda i primitaka Općine, slijedi analiza rashoda i izdataka. U Tablici 3. prikazani su rashodi i izdaci Općine Petrijevci za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

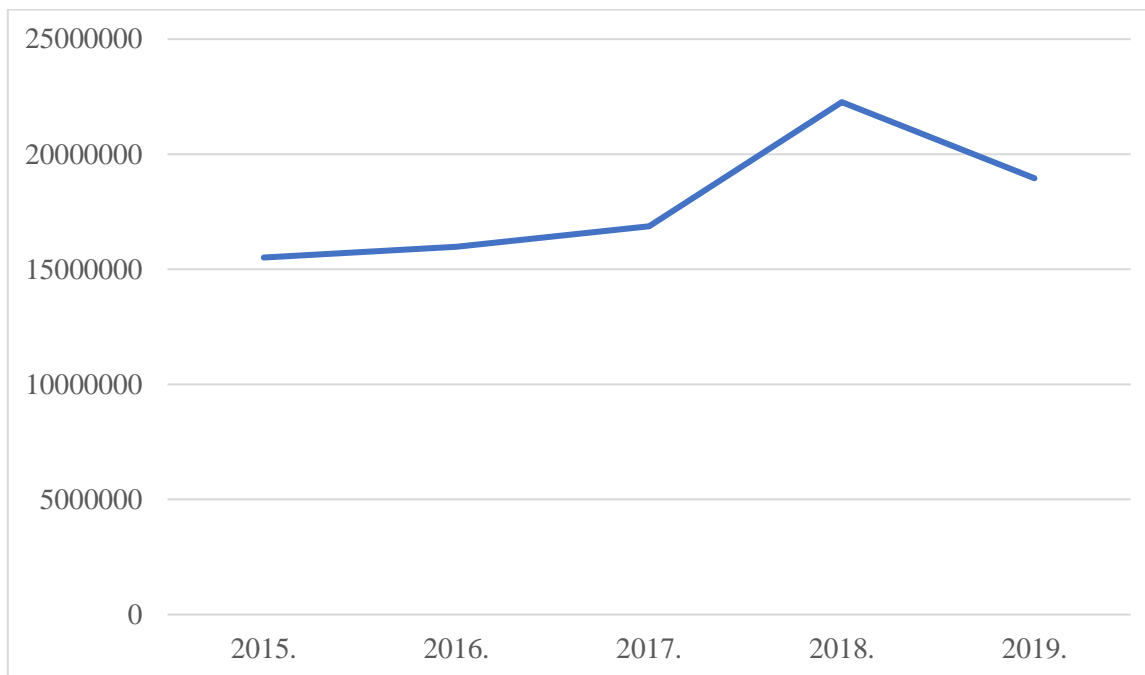
Tablica 3. Rashodi i izdaci za razdoblje od 2015. do 2019, godine u Općini Petrijevci

RASHODI I IZDACI	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
UKUPNO	15.512.064,00	15.978.772,00	16.868.096,00	22.263.686,00	18.961.476,00
Rashodi za zaposlene	968.088,00	968.788,00	1.246.220,00	1.465.884,00	2.030.000,00
Materijalni rashodi	1.697.600,00	2.294.558,00	3.999.000,00	4.691.526,00	3.068.400,00
Financijski rashodi	25.000,00	30.000,00	20.000,00	20.000,00	15.300,00
Subvencije	120.676,00	125.676,00	280.676,00	194.676,00	174.676,00
Pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna	350.000,00	360.000,00	492.000,00	540.000,00	650.000,00
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	410.000,00	417.000,00	490.000,00	587.000,00	582.000,00
Ostali rashodi	590.700,00	590.700,00	599.200,00	639.600,00	1.411.900,00
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	11.350.000,00	11.192.000,00	9.669.000,00		11.029.200,00

Izvor: izrada autora prema proračunu općine Petrijevci 2015.-2019.

Iz Tablice 3. može se uočiti polagan rast rashoda i izdataka u Općini Petrijevcima sve do 2018. godine kada dolazi do naglog porasta rashoda i izdataka od 31,98% u odnosu na 2017. godinu. Potom se u 2019. godini rashodi i izdaci počinju polagano vraćati na prijašnje godine odnosno opadaju u odnosu na 2018. godinu za 14,83 %.

Grafikon 5. Ukupni rashodi i izdaci u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Izvor: izrada autora prema podacima iz Tablice 3.

Grafikon 5. prikazuje polagani rast rashoda Općine sve do 2017. godine, nakon čega se uočava značajan rast u 2019. godini. Upravo taj značajan rast rashoda rezultat je porasta rashoda za zaposlene, pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, ostalih rashoda te rashoda za nabavu ne proizvedene dugotrajne imovine, rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine. Naime, najznačajniji porast rashoda pojavljuje se upravo kod rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine.

Prema bilješkama uz financijske izvještaje Općine Petrijevcima u 2018. godini, rashodi za zaposlene koji su izvršeni u iznosu od 1.539.450,00 kn, sastoje se od rashoda za zaposlene u Općinskoj upravi u iznosu od 855.208,00 kn, potom od rashoda za zaposlene na programu javnih

radova 321.411,00 kn te od rashoda za zaposlene na projektu „Zaželi-ostvari u Petrijevcima“ u iznosu od 362.831,00 kn. Sredstva plaća za javne radove i projekt Zaželi financira Europska Unija odnosno iz sredstava HZZ-a.

Nadalje, prema bilješkama uz financijske izvještaje Općine Petrijevci u 2018. godini, što se tiče odstupanja po skupinama rashoda za nabavu nefinancijske imovine, najznačajnije povećanje u odnosu na 2017. godinu odnosi se na rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine.

Osnovni razlog tom odstupanju je realizacija, gotovo u cijelosti, investicije izgradnje nerazvrstane ceste NC 2-016 u iznosu od 4.419.918,00 kn koja je financirana iz EU projekta prethodno odobrenog. Uz to, također se bilježi povećanje kod uredske opreme i namještaja budući da se opremala vijećnica u zgradi Općine.

Što se tiče stanja ukupnih obveza na kraju 2019. godine, odnosno u posljednjoj analiziranoj godini u ovome radu, od 1.437.863,00 kn sa stanjem na kraju 2018. godine od 639.762,00 kn može se uočiti povećanje od 142,7 %. Naime, došlo je do značajnog povećanja obveza budući da se povećala obveza za financijsku imovinu zbog realiziranog dugoročnog zaduživanja kako bi se financirala izgradnja parkirališta iza zgrade Općine i obližnje Stare škole.

Analizom proračuna u razdoblju od 2015. do 2019. godine može se uočiti trend rasta obujma proračuna, kako na strani prihoda i primitaka, tako i na strani rashoda i izdataka. Članovi Općinskog vijeća, zaposlenici te sam načelnik konstantno rade na povećanju proračuna kako bi mogli poboljšati usluge i životne standarde stanovništva Općine Petrijevci te na taj način također pokušavaju privući mlade obitelji da nastane to područje i uživaju u njihovim blagodatima.

Prikupljanjem sredstava kako unutar opće države tako i inozemnih sredstava (EU projekti) pokušava se stvoriti bolji život u zajednici i postići kontinuirani razvoj. Općina brine kako o mladom stanovništvu tako i o onima starijim i nemoćnim. Ulaže također u gospodarstvo, raznim poticajima i proširivanjem gospodarske zone Petrijevci, konstantno grade nove ceste, ulažu u zgrade za obrazovanje i zdravstvenu skrb te kulturni i športski program. Iako ostatak Hrvatske ima izrazite probleme s ruralnim područjima, Općina Petrijevci dobar je primjer područja za kvalitetan život kako mladih, osoba srednje životne dobi, tako i onih starije životne dobi. Valja napomenuti da je financijska pozicija Općine Petrijevci izrazito stabilna i vrlo dobra.

6. Uloga i značaj Lokalne akcijske grupe „Karašica“ na razvoj općine Petrijevci

„Stvaranje lokalnih partnerstva, nazvanih lokalne akcijske grupe (LAG), započinje povezivanjem lokalnih dionika iz sva tri sektora. LAG-ovi su originalan i važan dio pristupa LEADER. Zadatak im je izrada lokalnih razvojnih strategija te usmjeravanje i praćenje njihove provedbe uključujući korištenje sredstava potpore.“ (HMRR, 06.09.2020.)

„Najčešće uključeni dionici u lag-u su:

- predstavnici lokalne samouprave i javnih ustanova
- profesionalne organizacije i savezi (poljoprivrednika, malih poduzetnika i drugih djelatnosti)
- udruge (za razvoj zajednice, za zaštitu okoliša i krajolika, usluge u kulturi, socijalne usluge, udruge žena, mladih itd.)
- razvojne agencije
- dionička društva, poslovni inkubatori i druge organizacije poslovnog sektora
- mediji
- viđeniji pojedinci.“ (HMRR, 06.09.2020.)

Lokalne akcijske grupe obuhvaćaju ruralna područja koja imaju između 10.000 i 150.000 stanovnika. Također obuhvaćaju i manje gradove, odnosno gradove s manje od 25.000 stanovnika.

Prema podacima sa službene stranice Hrvatske mreže za ruralni razvoj (06.09.2020.) diljem Republike Hrvatske postoji 56 lokalnih akcijskih grupa te se rasprostiru na površini većoj od pedeset tisuća kilometara kvadratnih. Na tom području živi oko 2,5 milijuna stanovnika što obuhvaća više od 50 % ukupnog stanovništva Hrvatske. Naime, lokalne akcijske grupe obuhvaćaju 410 općina i 121 grad.

U Slavoniji i Baranji značajne lokalne akcijske grupe su Baranja, Karašica, Vuka-Dunav, Srijem, Bosutski niz, Šumanovci, Slavonska ravnica, Strossmayer, Barun Trenk, Marinianis, Papuk te LAG Posavina.

Općina Petrijevci spada pod lokalnu akcijsku grupu „Karašica“ te će se u daljnjem tijeku rada pobliže opisati njihov doprinos i značaj u ruralnom razvoju toga područja.

6.1. Lokalna akcijska grupa „Karašica“

LAG Karašica, odnosno Lokalna akcijska grupa „Karašica“ osnovana je 28.12.2009. radi projekta „Inicijativa za ruralni razvoj“ HILS-a, tj. Hrvatskog instituta za lokalnu samoupravu, iz Osijeka. LAG obuhvaća četiri manja grada: Valpovo, Belišće, Donji Miholjac i Našice. Uz četiri grada, obuhvaća i 11 općina, osim Petrijevac tu su i Bizovac, Koška, Donja Motičina, Marijanci, Podgorač, Viljevo, Podravska Moslavina, Magadenovac, Đurđevac te Feričanci. Sjedište LAG-a Karašica nalazi se u naselju Petrijevci na adresi Republike 114. Osim sjedišta u Petrijevcima, postoje podružnice u Našicama, Punitovcima i u Donjoj Motičini.

„LAG Karašica osnovana je u cilju:

- osiguravanja protoka informacija i transfera znanja za napredak u razvoju ruralnog gospodarstva i lokalne zajednice,
- razvijanja sinergije i umrežavanja između svih dionika kojima je u interesu doprinijeti razvoju ruralnih područja,
- višedioničkog planiranja ukupnog razvoja LAG područja,
- iskorištavanja i razvijanja postojećih potencijala za ruralni razvoj,
- dugoročnog ostvarivanja održivog razvoja,
- jačanja financijskih i ljudskih kapaciteta za provedbu projekata ruralnog razvoja,
- pripreme LAG područja za korištenje strukturnih fondova EU,
- brige o infrastrukturnom, ekološko-socijalnom, kulturnom, gospodarskom i svakom drugom razvoju u širem ruralnom području.

LAG Karašica sukladno svojim ciljevima djeluje na području održivog razvoja, demokratske političke kulture, gospodarstva, međunarodne suradnje, socijalne djelatnosti, zaštite okoliša i prirode te kulture i umjetnosti.“ (LAG Karašica, 27.08.2020.)

„Djelatnosti LAG-a Karašica su:

- izrada lokalne razvojne strategije i integriranog programa razvoja za LAG područje,
- uspostavljanje sustava i razvoj mreže partnera u LAG području,
- briga o napredovanju i edukaciji stručnih timova unutar LAG područja,
- briga o stvaranju stručnih, operativnih, materijalnih i fizičkih preuvjeta za višedioničko planiranje i provedbu razvojnih projekata u LAG području,
- promicanje koncepta održivog razvoja boljom primjenom ruralnih i regionalnih politika EU pristupom „odozdo prema gore“,
- promicanje LEADER pristupa u ruralnim područjima,
- određivanje prioriteta za razvoj poljoprivrede, turizma i drugih djelatnosti u ruralnom prostoru,
- savjetodavna i tehnička potpora u pripremi i izradi projektne dokumentacije subjekata koji djeluju u okviru LAG-a,
- praćenje zakonske regulative i objave javnih natječaja vezanih uz razvojne mogućnosti i informiranje subjekata koji djeluju u okviru LAG-a o postojećim mogućnostima,
- suradnja s obrazovnim institucijama i nadležnim tijelima radi stručnog obrazovanja svojih članova,
- promicanje saznanja o ruralnom razvoju i važnosti višedioničkog kreiranja javne politike ruralnog razvoja među stanovništvom putem sredstava javnog priopćavanja i nakladničkom djelatnošću, te poticanje aktivnog uključivanja građana i ostalih zainteresiranih subjekata u LAG,...“ (LAG Karašica, 27.08.2020.)

6.2. Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014.-2020.

„Europska komisija je dana 26. svibnja 2015. godine odobrila Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Program je vrijedan 2.383 milijarde EUR-a i financiran sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR). Definirao je 16 mjera koje imaju za cilj povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, ali i unaprjeđenja životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima uopće. Odobrena inačica Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. na hrvatskom jeziku kao i popis Mjera nalaze se na niže navedenim poveznicama.“ (LAG Karašica, 27.08.2020.)

Lokalna agencijska grupa „Karašica“ prati sedamnaest mjera Ruralnog razvoja 2014.-2020., popis spomenutih mjera nalazi se u Tablici 4.

Tablica 4. Popis mjera Ruralnog razvoja 2014.-2020.

MJERA	Opis mjere
M 1	Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja
M 2	Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima
M 3	Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu
M 4	Ulaganje u fizičku imovinu
M 5	Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti
M 6	Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja
M 7	Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima
M 8	Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma
M 9	Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija
M 10	Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene
M 11	Ekološki uzgoj
M 13	Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima
M 16	Suradnja
M 17	Upravljanje rizicima
M 18	Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku
M 19	LEADER (CLLD)
M 20	Tehnička pomoć

Izvor: izrada autora prema podacima sa web stranice: <https://www.lag-karasica.com/mjere/>

(Pristupljeno 27.07.2020.)

6.3. Lokalna razvojna strategija lokalne akcijske grupe Karašica 2014.-2020.

Na šezdesetak stranica detaljno je opisana lokalna razvojna strategija LAG-a Karašica za razdoblje od 2014. do 2020. godine. Na početku strategije nalazi se opis područja LAG-a Karašice, gdje je uključena geoprostorna analiza, resursi te gospodarstvo. U drugom dijelu nalazi se analiza razvojnih potreba i potencijala gdje se nalaze razne SWOT analize, kao npr. SWOT analiza gospodarstva na području LAG-a. Zatim, u trećem dijelu nalazi se vizija, ciljevi i mjere obuhvaćene strategijom. Nadalje, u sljedećem dijelu nalazi se uključenost lokalnih dionika u izradu same strategije. Na poslijetku nalaze se akcijski plan provedbe, način praćenja, sposobnost provedbe te sam financijski plan provedbe lokalne razvojne strategije LAG-a Karašica u prethodno navedenom razdoblju.

„LAG Karašica izradila je Lokalnu razvojnu/CLLD strategiju LAG-a prema Pravilniku o provedbi podmjere 19.1. „Pripremna pomoć“ u okviru Mjere 19. „LEADER – CLLD“ iz Programa Ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Strategija je usvojena na tijelima LAG-a i prijavljena na natječaj u okviru podmjere 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“. Strateški dokument u cijelosti je usklađen s mjerama iz Programa Ruralnog razvoja Republike Hrvatske kojima se planiraju ostvariti strateški ciljevi određeni Strategijom. Sastavni dio Strategije su Akcijski plan za razdoblje 2015. – 2020. s popisom odabranih strateških projekata i projektnih ideja i Komunikacijski plan.“ (LAG Karašica, 27.07.2020.)

Slika 1. Prikaz područja koje je uključeno u LAG Karašica

Izvor: <http://www.nasice.com/na-scaron-ice-5-izvanredna-izborna-sjednica-skup-scaron-tine-lag-a-bdquo-kara-scaron-ica-lldquo/> (Pristupljeno 28.08.2020.)

Vizija LAG-a Karašica za razdoblje 2014.-2020.: „Gospodarski razvijena, socijalno i ekološki osviještena mikroregija LAG Karašica u skladu sa načelima ravnomjernog i održivog razvoja, ugodna za život i odmor.“ (LAG Karašica, 27.08.2020.)

Tri osnovna cilja Lokalne razvojne strategije LAG-a Karašica 2014.-2020. su konkurentna poljoprivredna proizvodnja, povećana održivost eko sustava te diverzifikacija usluga i poboljšanje kvalitete života. Za svaki od ciljeva odabrani su prioriteti. Za cilj konkurentne poljoprivredne proizvodnje odabran je prioritet osuvremenjavanja proizvodnje i povećanja konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava. Taj prioritet postigao bi se upotrebom mjera 4.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava i 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava. Zatim, za cilj diverzifikacije usluga i poboljšanja kvalitete života značajan je prioritet razvoja temeljnih usluga u ruralnom prostoru. Naime, za taj prioritet bi se postigao upotrebom mjere 7.4. Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu. Za posljednji cilj, ali ne i manje važan, povećana održivost ekosustava odabran je prioritet razvoja šumskih područja u funkciji održivog turizma. Za ostvarenje tog prioriteta upotrebljava se mjera 8.5.2. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture.

Najviše se planira raditi na akcijama za cilj konkurentna poljoprivredna proizvodnja i to u obujmu 55 %, potom na cilju diverzifikacija usluga i poboljšana kvaliteta života u obujmu od 35 % i 10% akcija odnosit će se na cilj povećanja održivog ekosustava.

Tablica 5. Prikaz ciljeva, broja projekata po svakom cilju te ukupan iznos sredstava namijenjen za provedbu istih

CILJ	Opis cilja	Postotak	Broj projekata	Ukupan iznos (u HRK)
1.	Konkurentna poljoprivredna proizvodnja	52,52 %	49	4.701.446,56
2.	Diverzifikacija usluga i poboljšana kvaliteta života	44,13 %	35	3.950.000,00
3.	Povećana održivost ekosustava	3,35 %	3	300.000,00
	UKUPNO	100%	87	8.951.446,56

Izvor: izrada autora prema Lokalnoj razvojnoj strategiji LAG-a Karašica 2014-2020

Akcijski plan tijekom provedbe Lokalne razvojne strategije izrađen je za razdoblje od 2017. godine pa sve do kraja 2020. godine.

Jedan od značajnijih projekata koje provode LAG Karašica i Općina Petrijevci je projekt „Zaželi-ostvari u Petrijevcima“. Projekt se provodio u vremenu od 08.01.2018. do 08.07.2020., no i nakon isteka projekta ove godine donijela se odluka da se projekt produži na još godinu dana. Sama vrijednost projekta iznosi 2.728.401,70 kn i 100% je financiran sredstvima iz Europskog socijalnog fonda, odnosno iz Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali za razdoblje 2014. – 2020.

„15 žena, nakon što su završile osposobljavanje za njegovateljicu, 01.06.2018. potpisalo Ugovore o radu na dvije godine te će u narednom razdoblju pružati pomoć u kući 60-oro starijim osobama i osobama u nepovoljnom položaju iz Petrijevaca i Satnice. U okviru projekta uručeni su im bicikli koje će koristiti tijekom dvogodišnjeg rada na projektu, a služiti će im, prije svega, za obilazak krajnjih korisnika. Tijekom provedbe projekta krajnji korisnici dobivati će potrepštine za osobnu njegu i proizvode za čišćenje. Općina Petrijevci projekt provodi u suradnji sa partnerima LAG – om „Karašica“, Hrvatskim zavodom za zapošljavanje – ispostava Valpovo i Centrom za socijalnu skrb Valpovo. Svrha projekta je ublažiti posljedice nezaposlenosti i doprinijeti smanjenju rizika od siromaštva 15 teže zapošljivih žena, posebice žena s nižom razinom obrazovanja te potaknuti socijalnu uključenost i povećati razinu kvalitete života 60 krajnjih korisnika na području općine Petrijevci.“ (Općina Petrijevci, 28.08.2020.)

Uz brojne projekte, LAG Karašica konstanto raspisuje natječaje za provedbu određenih mjera, pa valja izdvojiti natječaj za mjeru 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava gdje su osigurana raspoloživa sredstva za natječaj u iznosu od 1.224.214,50 kn, odnosno visina potpore po pojedinom nositelju projekata iznosi 111.292,50 kn.

6.4. Značaj nacrtu Strategije poljoprivrede 2020.-2030. na razvoj ruralnih područja

„Osnovni je zahtjev Strategije poljoprivrede učinkovitije korištenje javnih sredstava, kroz bolje usmjerenje poljoprivrednih potpora i poboljšanje apsorpcije sredstava za ruralni razvoj. Hrvatska ima velik potencijal unaprijediti rezultate svoga poljoprivrednog sektora i ruralnog gospodarstva, a ovaj dokument daje smjernice i opisuje aktivnosti koje će voditi taj proces transformacije i pomoći zemlji da pretvori svoj poljoprivredni sektor u pokretač gospodarskog rasta.“ (Ministarstvo poljoprivrede, 06.09.2020.)

Prema podacima sa službene stranice Ministarstva poljoprivrede (06.09.2020.): „U suradnji s predstavnicima poljoprivredno-prehrambenog sektora u Hrvatskoj definirana je zajednička vizija prema kojoj će se „proizvoditi veća količina hranjive i visokokvalitetne hrane po konkurentnim cijenama, održivo upravljati prirodnim resursima u promjenjivim klimatskim uvjetima te doprinijeti poboljšanju kvalitete života i povećanju zaposlenosti u ruralnim područjima.“ Ovom se vizijom prepoznaje važnost veće poljoprivredne proizvodnje, uvažavajući potrebu održivog upravljanja prirodnim resursima u kontekstu ubrzanih klimatskih promjena. Ujedno se naglašava potreba za osmišljavanjem modela rasta za poljoprivredno-prehrambeni sektor koji doprinosi uravnoteženom teritorijalnom razvoju.“

Naime, provedbom ove Strategije istakle bi se izuzetne prilike vezane uz rast i zaposlenost, trgovinu i potrošnju, klimatske promjene i održivost okoliša, regionalni i teritorijalni razvoj, upravljanje na temelju rezultata te tehnologiju i inovacije.

Prema podacima sa službene stranice Ministarstva poljoprivrede (06.09.2020.), vezano uz rast i zaposlenost, boljom povezanošću poljoprivredne proizvodnje i prerade hrane stvara se izuzetna prilika za Republiku Hrvatsku budući da bi se time ojačala prehrambeno-prerađivačka industrija koja bi imala značajan utjecaj na gospodarstvo zbog otvaranja novih radnih mjesta i stvaranja dodane vrijednosti. Nadalje, budući da se zahtjevi potrošača ne baziraju samo na cijeni i okusu proizvoda, nego i na nekim drugim vrijednostima kao što su pitanje ekološke proizvodnje ili podrijetla, valjalo bi poraditi i na tom segmentu kako bi se poboljšala trgovina i potrošnja što opet utječe na gospodarstvo zemlje.

Samom Strategijom predstavljaju se četiri ključna cilja koja bi utjecala svojom provedbom na ruralna područja uključujući i samu Općinu Petrijevcu.

Ministarstvo poljoprivrede (06.09.2020.) predstavlja ključne strateške ciljeve za Strategiju poljoprivrede 2020.-2030., a oni obuhvaćaju stvaranje otpornosti poljoprivredne proizvodnje zbog klimatskih promjena, jačanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora, obnovu ruralnog gospodarstva i ruralnih područja radi boljeg životnog standarda stanovnika te poticanje inovacija u samom sektoru.

Općina Petrijevcu obiluje plodnim poljima koja su pogodna za razvoj daljnje poljoprivredne proizvodnje te bih sama implementacija ove Strategije značajno utjecala na razvoj same Općine i daljnje unapređenje životnih uvjeta njezina stanovništva.

7. Zaključak

Proračun predstavlja dokument u kojemu se prikazuju prihodi i primici te rashodi i izdaci za jednu proračunsku godinu. Kako se donosi proračun na razini države, tako svaka lokalna samouprava donosi proračun za svoju jedinicu. Općina Petrijevcima jedna je od lokalnih samouprava u Osječko-baranjskoj županiji i njihova dužnost je donositi proračun i pratiti prihode i rashode koji nastaju u jednoj proračunskoj godini u Općini. Praćenjem prihoda i rashoda svake proračunske godine lokalna samouprava dobiva uvid u kojem financijskom položaju se njihova općina ili grad nalaze te stoga mogu planirati buduće projekte, akcije, subvencije, nagrade i slično tome, a sve kako bi učinili njihovo mjesto obitavanja, njihovo područje stanovanja boljim i konkurentnijim mjestom u odnosu na ostale.

Detaljnou analizom proračuna Općine Petrijevcima u razdoblju od 2015. do 2019. godine može se zaključiti da Općina vrlo dobro posluje, naime obujam novca u proračunu s godinama ima trend rasta. Proračun u 2018. godini se izdvaja kao značajan budući da se u njemu pojavljuje značajno povećanje i prihoda i rashoda budući da se dovršila realizacija projekta izgradnje nerazvrstane ceste.

Općina Petrijevcima u velikoj mjeri ulaže u poboljšanje životnog standarda njihovih stanovnika. Postoji konstanta održavanja postojećih cesta, gradnja novih cesta i poljskih puteva, postavljanja rasvjete diljem Općine, odnosno u naseljima Petrijevcima i Satnica. Naselje Petrijevcima je 2020. godine dobilo i obilaznicu te se tako rasteretio promet kroz naselje i stvorila se prometna sigurnost za obitelji i njihove nasljednike. Također se radi na poboljšanju kulturnog i športskog ozračja. Naime, ulaže se u mlade učenike i studente raznim subvencijama za putne troškove. Uz mlade, pažnja se daje i starijem dijelu stanovništva uz redovite naknade za Uskrs i Božić, te uz financijsku pomoć za drva za ogrjev. Uz takav vid pomoći, pojavljuje se pomoć u suradnji s Lokalnom akcijskom grupom „Karašica“ gdje 15 žena u projektu „Zaželi-ostvari u Petrijevcima“ brine o šezdesetak starijih i nemoćnih mještana.

Prema podacima navedenim u radu i samoj analizi proračuna može se zaključiti da Općina Petrijevcima predstavlja dobar primjer lokalne samouprave i područja za život. Njihova financijska slika je stabilna, Općina vrlo dobro posluje i dobro raspoložena sredstvima koja dolaze, kako iz opće države, tako i iz inozemnih izvora točnije traženjem sredstava iz Europskih fondova.

Literatura

Knjige:

1. Cifrić, I. (2019). *Selo u sjećanju Petrijevci*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Hrvatsko sociološko društvo
2. Bajo, A., Jurlina Alibegović, D. (2008). *Javne financije lokalnih jedinica vlasti*. Zagreb: Školska knjiga
3. Šimurina, N., Šimović, H., Mihelja Žaja, M.m Primorac, M. (2012). *Javne financije u Hrvatskoj*. Zagreb: Ekonomski fakultet Zagreb

E-knjige:

4. Vuković, S., Turza, B., Vekić, A. (2018). *Lokalna razvojna strategija LAG-a Karašica 2014.-2020*. Preuzeto: <https://www.lag-karasica.com/store/LAG-KARASICA-LOKALNA-RAZVOJNA-STRATEGIJA2014-2020-12-2018.pdf> [Pristupljeno: 27.08.2020.]

Časopisi:

5. Čuržik, V. (1999). Petrijevci. *Petrijevački ljetopis*. 97(1), pp. 15-16

Internetski izvori:

6. Državni zavod za statistiku, <https://www.dzs.hr/>, [Pristupljeno: 24.08.2020.]
7. Hrvatska mreža za ruralni razvoj, <https://hmrr.hr/leader/hrvatski-lag-ovi/>, [Pristupljeno: 06.09.2020.]
8. Lokalna razvojna strategija LAG-a Karašica 2014.-2020., <https://www.lag-karasica.com/lrs-lag-a-karasica/>, [Pristupljeno: 27.07.2020.]
9. Ministarstvo poljoprivrede, <https://poljoprivreda.gov.hr/>, [Pristupljeno: 06.09.2020.]
10. Ministarstvo uprave, <https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/5-uprava-za-politicki-sustav-i-organizaciju-uprave-1075/lokalna-i-podrucna-regionalna-samouprava/842>, [Pristupljeno: 24.08.2020.]
11. Mjere Ruralnog razvoja 2014.-2020., <https://www.lag-karasica.com/mjere/>, [Pristupljeno: 27.08.2020.]

12. Nacrt Strategije poljoprivrede 2020.-2030.,
https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/novosti/Nacrt_strategije_poljoprivrede_2020_2030_.pdf, [Pristupljeno: 06.09.2020.]
13. Općina Petrijevci – službeni glasnik,
<https://www.petrijevci.hr/glasnici/Sluzbeni%20glasnik%205-19.pdf>, [Pristupljeno: 24.08.2020.]
14. Općina Petrijevci, www.petrijevci.hr, [Pristupljeno: 24.08.2020.]
15. Prikaz područja LAG-a Karašica, <http://www.nasice.com/na-scaron-ice-5-izvanredna-izborna-sjednica-skup-scaron-tine-lag-a-bdquo-kara-scaron-ica-ldquo/>, [Pristupljeno: 28.08.2020.]
16. Projekt „Zaželi-ostvari u Petrijevcima“, https://www.petrijevci.hr/projekt.php?n_id=1, [Pristupljeno 28.08.2020.]
17. Ruralni razvoj 2014.-2020., <https://www.lag-karasica.com/ruralni-razvoj-2014-2020/>, [Pristupljeno: 27.08.2020.]
18. Statut LAG-a Karašica, <https://www.lag-karasica.com/statut/>, [Pristupljeno: 27.08.2020.]
19. Statut Općine Petrijevci, <https://www.petrijevci.hr/userfiles/statut08022019.pdf>, [Pristupljeno: 24.08.2020.]

Popis tablica

Tablica 1. Proračun Općine Petrijevci u razdoblju od 2015. do 2019. godine.....	10
Tablica 2. Prihodi i primici Općine Petrijevci u razdoblju od 2015. do 2019. godine.....	12
Tablica 3. Rashodi i izdaci za razdoblje od 2015. do 2019, godine u Općini Petrijevci.....	14
Tablica 4. Popis mjera Ruralnog razvoja 2014.-2020.....	20
Tablica 5. Prikaz ciljeva, broja projekata po svakom cilju te ukupan iznos sredstava namijenjen za provedbu istih.....	22

Popis slika

Slika 1. Prikaz područja koje je uključeno u LAG Karašica.....	21
--	----

Popis grafikona

Grafikon 1. Broja stanovnika Općine Petrijevci u odnosu na cijelu Osječko-baranjsku županiju	5
Grafikon 2. Prikaz odnosa zaposlenih i nezaposlenih stanovnika Općine Petrijevci u ukupno radno sposobnom stanovništvu	6
Grafikon 3. Prikaz proračunskog ciklusa	8
Grafikon 4. Ukupni prihodi i primitci u razdoblju od 2015. do 2019. godine	13
Grafikon 5. Ukupni rashodi i izdaci u razdoblju od 2015. do 2019. godine	15